

Nr 19

Utlåtande i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om fortsatt giltighet av prisregleringslagen den 30 juni 1947 (nr 303), dels ock i ämnet väckta motioner.

Genom en den 11 februari 1955 dagtecknad proposition, nr 71, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll, föreslagit riksdagen att antaga följande förslag till

Lag

om fortsatt giltighet av prisregleringslagen den 30 juni 1947 (nr 303)

Härigenom förordnas, att prisregleringslagen den 30 juni 1947¹, vilken jämlikt lag den 7 maj 1954 (nr 194) gäller till och med den 30 juni 1955, skall äga fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1956.

I samband med propositionen har utskottet behandlat fyra i anledning av propositionen väckta motioner, nämligen

dels de likalydande motionerna nr 402 i första kammaren av herr *Svärd* och nr 499 i andra kammaren av herr *Cassel m. fl.*,

dels ock de likalydande motionerna nr 407 i första kammaren av herr *Ohlon m. fl.* och nr 504 i andra kammaren av herr *Ohlin m. fl.*

I motionerna I: 402 och II: 499 har hemställts, att riksdagen måtte

- 1) besluta att återkalla sitt samtycke till förordnandet av år 1947 om tillämpning av prisregleringslagens huvudbestämmelser, samt
- 2) antaga följande

Förslag

till

Lag angående ändring av prisregleringslagen.

Härigenom förordnas, att 1 § prisregleringslagen måtte erhålla följande ändrade lydelse:

1 §.

Vid krig — — — till efterrättelse.

Prövas under — — — där avses.

Giltighetstiden för dylikt förordnande må vara högst ett år.

¹ Senaste lydelse av 2 § se 1948:408.

I motionerna I: 407 och II: 504 har föreslagits, att riksdagen måtte besluta återkalla sitt godkännande av förordnandet av år 1947 om tillämpning av prisregleringslagens huvudbestämmelser.

Beträffande de skäl, som ligger till grund för det genom propositionen framlagda lagförslaget, ävensom i fråga om de skäl, som motionärerna åberopat till stöd för sina yrkanden, får utskottet, i den mån redogörelse därför icke lämnas nedan, hänvisa till propositionen samt motionerna II: 499 och II: 504.

Nu gällande prisregleringslag utfärdades den 30 juni 1947 och trädde i kraft den 1 juli samma år. Lagen gällde ursprungligen till och med den 30 juni 1948 men har därefter successivt förlängts, senast genom lagen den 7 maj 1954, nr 194. Enligt sistnämnda lag har prisregleringslagen erhållit fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1955.

Enligt den inledande bestämmelsen i 1 § prisregleringslagen erfordras, för att lagens huvudbestämmelser skall träda i tillämpning, att särskilt förordnande därom meddelats. Sådant förordnande må meddelas vid krig eller krigsfara, vari riket befinner sig, eller eljest under utomordentliga, av krig föranledda förhållanden. Förordnande meddelas av Konungen med riksdagens samtycke, dock att, när riksdagen ej är samlad, provisoriskt förordnande må meddelas av Konungen. Genom kungörelsen den 30 juni 1947 (nr 304) meddelade Konungen med riksdagens samtycke förordnande, varom nyss är sagt, att gälla från och med den 1 juli 1947 tills vidare. Förordnandet är alltjämt gällande.

Närmare bestämmelser angående tillämpningen av prisregleringslagen har av Kungl. Maj:t meddelats genom kungörelse den 30 juni 1947 (nr 305). Denna kungörelse gällde ursprungligen till och med den 30 juni 1948 men har sedermera successivt förlängts, senast genom kungörelsen den 7 maj 1954, nr 195, för tiden till och med den 30 juni 1955.

Bestämmelser rörande allmänt prisstopp har utfärdats dels av statens pris-kontrollnämnd den 31 oktober 1942 dels ock av Kungl. Maj:t genom kungörelser den 4 juni 1943, nr 310, den 25 maj 1945, nr 209, och den 30 juni 1947, nr 306. Sistnämnda kungörelse, som trädde i kraft den 1 juli 1947 samt gällde till och med den 31 december samma år, har därefter successivt förlängts, senast genom kungörelsen den 3 december 1954, nr 714. Enligt sistnämnda kungörelse har 1947 års kungörelse erhållit fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1955. Prisstoppdagen är i flertalet fall den 31 oktober 1942.

Vidare må nämnas, att Kungl. Maj:t den 29 december 1949 utfärdat vissa föreskrifter angående lönsamhetsberäkningar i prisärenden. Genom beslut den 5 juni 1953 har vidare Kungl. Maj:t utfärdat nya direktiv för den prisreglerande verksamheten.

Slutligen må i detta sammanhang erinras om att chefen för handelsdepartementet, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande den 17 december 1954, tillkallat särskilda sakkunniga för att verkställa utredning och avgiva förslag i

fråga om behovet av en fortsatt statlig priskontroll och grunderna för den prisreglerande verksamhet, som kan finnas erforderlig.

I direktiven för utredningen har chefen för handelsdepartementet, statsrådet Ericsson, anfört bl. a. följande.

Till ledning för de sakkunnigas arbete kan bl. a. framhållas att det ur allmän synpunkt måste vara angeläget att i en krissituation kunna snabbt ingripa med erforderliga åtgärder även på prisområdet. På grund härav bör vid utredningen övervägas huruvida detta intresse lämpligen kan tillgodoses genom en lagstiftning av beredskapsnatur. De sakkunniga bör emellertid också utreda behovet av att under mera normala förhållanden utöva en viss statlig verksamhet av priskontrollerande natur. Även om behovet av en sådan verksamhet för närvarande inte gör sig gällande i samma omfattning som tidigare kan en viss prisövervakning vara påkallad för att motverka tendenser till oskäligen prisstegringar, som kan orsakas exempelvis av tillfälliga rubbningar i den samhällsekonomiska balansen. Prisövervakning och utredningsverksamhet från det allmännas sida kan vidare visa sig vara ändamålsenliga för att tillgodose konsumenternas intresse av en viss insyn i prissättningen. Frågan härom överväges f. n. inom 1953 års varudistributionsutredning, med vilken de sakkunniga bör taga kontakt vid sin behandling av detta spörsmål. Vid utformningen av ett förslag om prisövervakning bör bl. a. beaktas, att möjlighet skapas till överläggningar med berörda parter samt över huvud till en nära kontakt med näringslivet och dess organisationer. På de sakkunniga torde även böra ankomma att bedöma huruvida en verksamhet av detta slag kan ges större effekt genom någon form för offentliggörande av utredningsresultat som framkommer. Vidare bör övervägas om verksamheten bör förenas med möjligheter att i särskilda undantagsfall ingripa med prisreglering. Av naturliga skäl bör tillses att en samordning sker med den statliga verksamheten för motverkande av konkurrensbegränsningar.

I skrivelse den 15 januari 1955 har *statens priskontrollnämnd* — under erinran att giltighetstiden för prisregleringslagen utgår den 30 juni 1955 — hemställt, att lagen skall givas fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1956.

Nämnden redogör i skrivelsen för den under år 1954 bedrivna verksamheten och uttalar, att erfarenheterna ger vid handen, att behov alltså föreligger av att prisutvecklingen följes och att åtgärder vidtages i syfte att främja prissänkningar.

Enligt priskontrollnämndens mening borde den priskontrollerande verksamheten bedrivas efter nuvarande riktlinjer intill dess resultatet föreligger av den nyligen tillsatta priskontrollutredningens arbete. Å ena sidan borde sålunda en fortsatt avveckling av den direkta prisregleringen även i fortsättningen ske på varuområden där tillgången vore tillfredsställande och där en effektiv pris konkurrens kunde väntas göra sig gällande vid fri prispildning. Även på tjänsteområdena borde möjligheterna till avveckling av prisreglering beaktas. Å andra sidan borde prisreglering återinföras på sådana områden där prisläget icke vore kostnadsmässigt motiverat. På områden där den direkta prisregleringen slopades borde — såsom hitintills — prisövervakning träda i stället.

Mot priskontrollnämndens beslut har ledamöterna *herrar Bergstrand, Gorpe och Verner-Carlsson* anmält reservation.

Med hänsyn till att frågan om fortsatt statlig priskontroll är under utredning och förslag i anledning av denna icke kan föreläggas årets riksdag vill reservanterna av beredskapsskäl icke motsätta sig den av nämndens majoritet förordade förlängningen av prisregleringslagens giltighet. Reservanterna hemställer emellertid att förenämnda förordnande av år 1947 om tillämpning av prisregleringslagens huvudbestämmelser skall återkallas. Enligt reservanternas mening saknades för närvarande förutsättningar att med stöd av prisregleringslagen utfärda bestämmelser av för det ekonomiska livet så vittgående karaktär.

Föredragande departementschefen, statsrådet Sköld, uttalade i samband med att lagförslaget remitterades till lagrådet bl. a. följande.

»I finansplanen till årets statsverksproposition underströk jag — på tal om de aktuella konjunkturdämpande åtgärderna — bl. a. betydelsen av priskontrollnämndens prissänkingsaktioner. Nedskärningen av otillbörligt stora marginaler i företagens prissättning framstode såsom ett självklart element i varje politik som avser att undanröja inflationistiska stimulansfaktorer i näringslivet. Jag erinrade i sammanhanget också om den nyligen tillsatta priskontrollutredningen samt framhöll att avsikten med denna utredning bland annat är att undersöka möjligheterna för den aktiva prissänkingspolitik, som det under förhandenvarande omständigheter föreligger behov av.

I avvaktan på resultatet av det pågående utredningsarbetet — och detta kan uppenbarligen icke föreligga i sådan tid att därpå grundade förslag kan föreläggas årets riksdag — torde den prisreglerande verksamheten få bedrivas efter i huvudsak de av priskontrollnämnden angivna riktlinjerna. Jag tillstyrker sålunda att prisregleringslagen även i år förlänges för ett år eller sålunda till utgången av juni månad 1956.»

Lagrådet har lämnat lagförslaget utan erinran.

Utskottet

I propositionen föreslås, att prisregleringslagens giltighetstid skall förlängas ytterligare ett år eller till och med den 30 juni 1956.

Efter hemställan av fjolårets riksdag har enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 17 december 1954 tillkallats särskilda sakkunniga för att verkställa utredning och avgiva förslag i fråga om behovet av en fortsatt statlig priskontroll och grunderna för den prisreglerande verksamhet, som kan finnas erforderlig. Resultatet av det pågående utredningsarbetet kan uppenbarligen icke föreligga i sådan tid att därpå grundat förslag kan föreläggas årets riksdag. Vid detta förhållande bör enligt utskottets mening giltighets-

tiden för gällande prisregleringslag förlängas på sätt Kungl. Maj:t föreslagit. Utskottet tillstyrker således att riksdagen bifaller propositionen.

För att lagens huvudbestämmelser skall träda i tillämpning erfordras särskilt förordnande därom. Sådant förordnande har av Konungen med riksdagens samtycke meddelats att gälla fr. o. m. den 1 juli 1947 tills vidare. Förordnandet är alltjämt gällande.

Samtliga de i anledning av propositionen väckta motionerna upptar ett yrkande om att riksdagen måtte besluta återkalla sitt samtycke till nämnda förordnande. Ett bifall till motionerna i denna del skulle innebära, att priskontrollen komme att upphöra fr. o. m. den 1 juli 1955.

Utskottet vill i denna fråga till en början erinra om de former, i vilka den prisreglerande verksamheten, om förordnandet icke återkallas, kan väntas bli bedriven i avvaktan på resultatet av det pågående utredningsarbetet. Å ena sidan torde en avveckling av den direkta prisregleringen även i fortsättningen ske på varuområden där tillgången är tillfredsställande och där en effektiv priskonkurrens kan väntas göra sig gällande vid fri prisbildning. Å andra sidan kan prisreglering väntas bli återinförd om prisläget icke är kostnadsmässigt motiverat. På områden där den direkta prisregleringen slopas torde såsom hitintills prisövervakning träda i stället.

Med priskontrollnämndens verksamhet enligt de sålunda angivna riktlinjerna bör jämföras den statliga verksamhet av priskontrollerande natur under mera normala förhållanden, som — enligt direktiven för utredningen rörande behovet av en fortsatt statlig priskontroll m. m. — nu skall utredas. I direktiven för utredningen anföres att även om behovet av en sådan priskontrollerande verksamhet för närvarande inte gjorde sig gällande i samma omfattning som tidigare, kunde en viss prisövervakning vara påkallad för att motverka tendenser till oskäligen prisstegringar, som kunde förorsakas exempelvis av tillfälliga rubbningar i den samhällsekonomiska balansen. Vidare kunde prisövervakning och utredningsverksamhet från det allmännas sida visa sig vara ändamålsenliga för att tillgodose konsumenternas intresse av en viss insyn i prissättningen. Vid utformningen av ett förslag om prisövervakning borde bl. a. beaktas, att möjlighet skapades till överläggningar med berörda parter samt över huvud till en nära kontakt med näringslivet och dess organisationer. Vidare borde övervägas om verksamheten borde förenas med möjligheten att i särskilda undantagsfall ingripa med prisreglering.

Den av priskontrollnämnden nu planerade verksamheten framstår således som en avvecklingsform av den reglering som bedrivits enligt 1947 års prisregleringslag och skulle samtidigt möjliggöra en smidig övergång till en under mera normala förhållanden eventuellt bedriven fortsatt priskontrollerande eller prisreglerande verksamhet.

Enligt utskottets mening — och utskottet kan här ansluta sig till den av priskontrollnämnden uttalade uppfattningen — ger erfarenheterna från föregående år vid handen att behov alltjämt föreligger av att prisutveck-

lingen följes och att åtgärder vidtages i syfte att främja prissänkningar. Det kan därför enligt utskottets mening icke vara tillfredsställande att nu låta all prisövervakning och prisreglering upphöra under det den av riksdagen begärda utredningen om en fortsatt priskontroll även under mera normala förhållanden pågår. Utskottet avstyrker således motionärernas yrkande, att samtycket till det år 1947 givna förordnandet skall återkallas.

I motionerna I: 402 och II: 499 yrkas vidare sådan ändring av prisregleringslagen, att giltighetstiden för förordnande om ikraftträdande av lagens huvudbestämmelser begränsas till att gälla högst ett år.

En sådan ändring skulle bli av direkt betydelse endast för den nuvarande prisregleringslagens fortsatta giltighetstid av ett år. För denna tid bör, såsom utskottet ovan uttalat, förordnandet bestå, och den föreslagna lagändringen synes därför ha mindre praktiskt intresse. Utskottet får därför avstyrka den föreslagna ändringen.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

A) att riksdagen måtte bifalla förevarande proposition;

B) att riksdagen måtte avslå motionerna I: 402 och II: 499, i vad de avser förslag till lag angående ändrad lydelse av 1 § prisregleringslagen den 30 juni 1947; samt

C) att riksdagen måtte avslå motionerna I: 402 och II: 499, i vad däri yrkats att riksdagen måtte besluta att återkalla sitt samtycke till förordnandet av år 1947 om tillämpning av prisregleringslagens huvudbestämmelser, ävensom motionerna I: 407 och II: 504.

Stockholm den 15 mars 1955

På andra lagutskottets vägnar:

DAVID NORMAN

Vid detta ärendes behandling har närvarit

från första kammaren: herrar Norman, Nils Elowsson, Axel E. Svensson, fru Carlqvist, herrar Magnusson, Anders E. Johansson, Nils Theodor Larsson och fru Hamrin-Thorell;

från andra kammaren: fru Johansson i Norrköping, herr Nilsson i Göteborg, fru Västberg*, herr Lundberg, fru Sjöstrand*, herr Rimmerfors, fröken Wetterström och herr Larsson i Hedenäset.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Reservationer:

1) av herr *Magnusson* och fröken *Wetterström*, vilka ansett att utskottets yttrande bort ha följande lydelse:

I propositionen föreslås, att prisregleringslagens giltighetstid skall förlängas ytterligare ett år eller till och med den 30 juni 1956.

Efter hemställan av fjolårets riksdag har enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 17 december 1954 tillkallats särskilda sakkunniga för att verkställa utredning och avgiva förslag i fråga om behovet av en fortsatt statlig priskontroll och grunderna för den prisreglerande verksamhet, som kan finnas erforderlig. Resultatet av det pågående utredningsarbetet kan uppenbarligen icke föreligga i sådan tid att därpå grundat förslag kan föreläggas årets riksdag. Detta är enligt utskottets mening att beklaga. Det hade kunnat undvikas om utredningen hade tillkallats utan onödigt dröjsmål som nu varit fallet.

För att lagens huvudbestämmelser skall träda i tillämpning erfordras särskilt förordnande därom. Sådant förordnande har av Konungen med riksdagens samtycke meddelats att gälla fr. o. m. den 1 juli 1947 tills vidare. Förordnandet har ansetts alltjämt vara gällande.

Samtliga de i anledning av propositionen väckta motionerna upptar ett yrkande om att riksdagen måtte besluta återkalla sitt samtycke till nämnda förordnande. Ett bifall till motionerna i denna del skulle innebära, att priskontrollen komme att upphöra fr. o. m. den 1 juli 1955.

Enligt utskottets mening är det av utomordentlig betydelse att fullmaktslagar av den art det här gäller verkligen tillämpas enligt sin lydelse. Förutsättningen för att enighet skall kunna uppnås i en kritisk situation om utfärdande av en fullmaktslagstiftning är ju uppenbarligen, att man på alla håll kan känna fast förvisning om att fullmaktslagen endast tillämpas i den situation för vilken den är avsedd.

Utskottet är ense med motionärerna om att ingen av de förutsättningar som uppräknas i 1 § prisregleringslagen i dagens situation kan anses uppfylld. Här råder sålunda varken krig, krigsfara eller av krig föranledda utomordentliga förhållanden. Under sådana omständigheter skulle riksdagen enligt utskottets mening icke lagligen kunna lämna sitt samtycke till ett förordnande av Kungl. Maj:t, att prisregleringslagens huvudbestämmelser skulle träda i kraft. Enahanda förutsättningar som råder beträffande samtycke till ett nytt förordnande om prisreglering måste enligt sakens natur också gälla i fråga om förlängning av redan tidigare meddelat förordnande. Utskottet delar således motionärernas uppfattning, att riksdagen icke utan att göra våld på prisregleringslagens egna bestämmelser kan meddela Kungl. Maj:t sitt samtycke till fortsatt förordnande om prisreglering efter den 1 juli 1955. Det år 1947 meddelade samtycket bör därför återkallas fr. o. m. nämnda datum.

Mot Kungl. Maj:ts förslag om en förlängning av själva fullmaktslagen

har utskottet intet att erinra. Oaktat lagens utformning för närvarande är föremål för utredning, vill utskottet emellertid med bifall till motionerna I: 402 och II: 499 tillstyrka, att giltighetstiden för ett förordnande begränsas till ett år. Därigenom kan den slentrianmässigt skeende tysta förlängningen av riksdagens samtycke som här under flera år förekommit undvikas. Till 1 § prisregleringslagen bör således fogas ett tillägg av i motionerna föreslagen lydelse.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

- A) att riksdagen måtte bifalla förevarande proposition;
- B) att riksdagen måtte besluta att för sin del antaga följande

Förslag

till

Lag

om ändrad lydelse av 1 § prisregleringslagen den 30 juni 1947 (nr 303).

Härigenom förordnas, att 1 § prisregleringslagen den 30 juni 1947 (nr 303) skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Gällande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

1 §.

Vid krig — — — till efterrättelse.
Prövas under — — — där avses.

Giltighetstiden för dylikt förordnande må vara högst ett år.

Denna lag skall träda i kraft den 1 juli 1955.

C) att riksdagen, med bifall till motionerna I: 402 och II: 499, så vitt nu är i fråga, samt till motionerna I: 407 och II: 504, måtte besluta att från och med den 1 juli 1955 återkalla sitt samtycke till förordnandet av år 1947 om tillämpning av prisregleringslagens huvudbestämmelser.

2) av herr *Anders E. Johansson*, fru *Hamrin-Thorell*, fru *Sjöstrand* och herr *Rimmerfors*, vilka ansett

dels att i utskottets motivering tredje t. o. m. åttonde styckena, vilka hänför sig till utskottets hemställan under C), bort ersättas av följande:

Vid behandlingen av propositionen till föregående års riksdag om förläng-

ning av prisregleringslagen förklarade andra lagutskottet, att den nu gällande prisregleringslagen inte är avsedd att utgöra grund för en under mera normala förhållanden verkande statlig priskontroll. Riksdagen delade denna uppfattning och hemställde om en utredning, som syftade till att någon ytterligare tillämpning av den nu gällande prisregleringslagen inte skulle behöva ifrågakomma. Riksdagen har alltså redan 1954 funnit, att en tillämpning av prisregleringslagen vore olämplig i nuvarande försörjningsläge.

För närvarande råder full varuförsörjning, och på vissa delar av marknaden råder varuöverflöd. Situationen kontrasterar alltså skarpt mot det läge av varuknapphet och av att konkurrensen satts ur spel, i vilket prisregleringslagen kom till för att hindra oskäliga prisstegringar. Konkurrensen har nu återtagit sin plats och i en betydande omfattning, särskilt när det gäller livsmedel och många andra konsumtionsvaror, pressat ner fabrikanternas och handelns marginaler, i många fall vida längre än vad priskontrollen tidigare kunnat ifrågasätta.

Utskottet delar den uppfattning, som framförs i de två likalydande motionerna I: 407 och II: 504, att priskontroll är ett otjänligt medel för bekämpandet av höga marginaler, vare sig dessa beror på oekonomiska produktions- eller distributionsmetoder eller på bristande konkurrens. I motionen hänvisas bl. a. till att den priskontrollerande verksamheten måste taga hänsyn till de beräknade faktiska kostnader som företagen arbetar med och i praktiken inte kan nedsätta priset så, att täckning inte erhålles för dessa kostnader, under hänvisning till att produktions- eller distributionssättet är oekonomiskt.

Det innebär att i en bransch, där vissa företagare arbetar väsentligt mer rationellt än andra, priskontrollen inte rimligen kan påbjuda prissättning efter en kalkyl, grundad på de mest rationaliserade företagens kostnader. Det finns också en psykologisk tendens att uppfatta av en priskontrollerande myndighet fastställda eller godtagna priser som de lägsta möjliga. Endast vid fri konkurrens som inte återhålls av statligt bestämda priser kommer den variation av prissättningen till stånd, som är betingad av skilda företagens olika driftighet och förmåga att sänka sina kostnader. Utskottet instämmer i motionärernas åsikt att priskontrollen — särskilt på längre sikt — i själva verket arbetar i strid mot de strävanden till ökning av den fria konkurrensen, som ligger bakom den häromåret antagna lagen om motverkande i vissa fall av konkurrensbegränsning inom näringslivet. Denna lagstiftning utgör ett verksamt alternativ till priskontrollen och är vida att föredraga såsom ett medel att befrämja ur allmänna synpunkter tillfredsställande marknadsförhållanden.

Det särskilda utredningsorganet, kommerskollegii monopolutredningsbyrå, har emellertid inte utrustats på sådant sätt att det blivit i stånd att mer än till viss del fullgöra sina uppgifter. Av särskilt värde skulle vara att kommerskollegium, såsom ursprungligen torde ha varit meningen, sattes i tillfälle att effektivt bearbeta prisstatistik och analysera prisutvecklingen, så att den fullständiga konkurrensens inverkan på prissättningen bättre skulle

kunna bedömas. Denna prisstatistik skulle även kunna utformas så, att den kunde läggas till grund för en publiceringsverksamhet, ägnad att utveckla allmänhetens prismedvetenhet. Som i motionerna I: 407 och II: 504 frambålles skulle en del av de icke obetydliga summor som nu nedläggs på priskontrollen komma till mycket god användning, om de i stället ansloges till en förstärkning av kommerskollegii verksamhet på detta område. Ett förslag i denna riktning har framlagts vid årets riksdag i motion II: 266, där anslag begärts till ytterligare en avdelning fr. o. m. den 1 juli 1955.

Det torde råda enighet om att priskontroll i dess hittills bedrivna form inte kan ifrågakomma som ett hjälpmedel i den ekonomiska politiken i framtiden. Likaså råder det väl knappast delade meningar i fråga om nödvändigheten av att det allmänna framdeles energiskt strävar att främja fri konkurrens. Då, såsom i de berörda motionerna utvecklats, priskontrollen otvivelaktigt motverkar fri konkurrens, måste ett första steg vara att omedelbart upphöra med en priskontroll sådan den kan bedrivas på grund av gällande prisregleringslag och samtidigt utan dröjsmål och på sätt här angivits sörja för ett effektivt klarläggande av förekomsten av monopolistiska inslag i prisbildningen.

Utskottet föreslår därför i linje med motionerna I: 407 och II: 504 samt motionerna I: 402 och II: 499 att riksdagen återkallar sitt samtycke av år 1947 till förordnandet om tillämpning av prisregleringslagen. Förslaget innebär att priskontrollen upphör fr. o. m. den 1 juli 1955.

d e l s o c k att utskottet under C) bort hemställa,

att riksdagen, med bifall till motionerna I: 402 och II: 499, så vitt nu är i fråga, samt till motionerna I: 407 och II: 504, måtte besluta att från och med den 1 juli 1955 återkalla sitt samtycke av förordnandet av år 1947 om tillämpning av prisregleringslagens huvudbestämmelser.